

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ความรู้ความเข้าใจของชุมชนในการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่ม: กรณีศึกษา บ้านดอนชัย ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายเจษฎา ปินตนา

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสาธารณสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ถัมพันธ์ ถึงหาราชวาพันธ์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของชุมชนในการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่ม: กรณีศึกษา บ้านดอนชัย ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่มตลอดจน ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่มของชุมชนบ้านดอนชัย ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากจากประชาชนในพื้นที่จำนวน 210 คน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่มของชุมชนในภาพรวมพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่มของชุมชนในระดับมาก โดยรับรู้และเข้าใจว่าดินถล่มที่เกิดขึ้นเนื่องจากดินบริเวณนั้นไม่สามารถรับน้ำหนักของตัวเองได้อีกต่อไปดินถล่มมักเกิดพร้อมกับน้ำป่าไหลหลาก เกิดขึ้นในขณะที่เกิดพายุหรือภายหลังพายุฝนที่มีฝนตกหนักและต่อเนื่องเป็นต้น

ในด้านวิธีการและกระบวนการในการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่มของชุมชน พบว่าชุมชนบ้านดอนชัย ตำบลแม่ทามีการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่มของชุมชนในระดับปานกลาง โดยคนในชุมชนให้ความร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือและความร่วมมือจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยดินถล่มมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยดินถล่ม เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่มของชุมชนส่วนใหญ่พบว่าระบบการให้ช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐยังไม่สอดคล้องสภาพปัญหาที่ประชาชนประสบ

ประชาชนขาดการช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูด้านสภาพจิตใจ ตลอดจนประชาชนบางส่วนไม่ให้ความสำคัญในการร่วมกันแก้ไขปัญหาผลกระทบจากดินถล่ม ผู้นำชุมชน ยังไม่เห็นความสำคัญในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาดินถล่มในชุมชนอย่างจริงจัง เป็นต้น

สำหรับแนวทางในการจัดการความเสี่ยงจากภัยดินถล่มของชุมชนบ้านคอนชัย ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ในระดับชุมชนผู้นำชุมชนควรตระหนักถึงปัญหาดินถล่มที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างจริงจัง พร้อมทั้งร่วมกับประชาชนในชุมชนจัดทำโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การทำเหมืองฝายขนาดเล็ก โครงการป่าชุมชน และจัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็นในระดับชุมชน เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติดินถล่มในชุมชน เป็นต้น และในระดับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องการดำเนินการช่วยเหลือชาวบ้านในแต่ละราย ควรพิจารณาจากความเสียหายที่ชาวบ้านได้รับจริงและดำเนินการอย่างเร่งด่วน จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติดินถล่ม ควรมีการติดตั้งเครื่องเตือนภัยพิบัติจากอุทกภัยและดินถล่มในชุมชน เป็นต้น

Independent Study Title	Local Knowledge of Landslide Risk Management: A Case Study of Ban Donchai, Tambon Mae Tha, Amphoe Mae On, Changwat Chiang Mai
Author	Mr.Chaesada Pintana
Degree	Master of Science (Public Disaster Management)
Independent Study Advisor	Associate Professor Dr.Sampan Singharajwarapan

ABSTRACT

The objectives of this study are to examine the local knowledge concerning the landslide risk management, the participation of the community, and the problems involved in the risk management of Ban Donchai, Tambon Mae Tha, Amphoe Mae On, Changwat Chiang Mai. Data were collected through questionnaires collected from 210 people in the area. Statistical analyses include frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results of this study are summarized as follows:

The study revealed that the majority of people generally have high level of local knowledge of landslide risk management. They realize and understand that landslides occur due to the inability of the sloping grounds to withstand their own weight, and that landslides usually occur contemporaneously with flash flood and/or after heavy rainstorm.

Regarding the method and process in landslide risk management, the study indicated that the community of Ban Donchai, Tambon Mae Tha implemented the landslide risk management at a medium level. People in the community cooperated in conservation of natural resources. They also helped coordinate in submitting the requests for support and collaboration from responsible government and private agencies for the joint landslide hazard prevention and solving. Activities related to landslide hazard prevention and solving, were also arranged.

Concerning problems and obstacles in landslide risk management, the study showed that the support system from government organizations did not meet the needs of people, especially

mental rehabilitation. Besides, some people did not take part in mitigating landslide impacts and the community leaders did not pay much attention to landslide hazard prevention and solving.

With reference to the landslide risk management of Ban Donchai, Tambon Mae Tha, Amphoe Mae On, Changwat Chiang Mai, the community leaders should be seriously aware of the landslide problems in the community. They should set up programs with participation from the people such as forest conservation, construction of check dam, community forest scheme, and community meeting for sharing ideas in establishing practical concepts for landslide hazard prevention and solving. And for government agencies, each individual should be helped appropriately and promptly. Training relating to landslide hazard prevention and solving should be organized continually together with the installation of landslide and flood hazard warning system in the community.